

יד מהרש"א
מסכת בבא בתרא
פרק המוכר את הבית
סא. – עב:

July 29, 2005

© Yechezkel Folger 2005

מפתח

דף סא.....	3
תד"ה והתא שש.....	3
דף סא:.....	6
תד"ה אלא דקרו.....	6
דף סב.....	8
רשב"ם ד"ה היכא דאיכא ותד"ה מדהוה לי'.....	8
תד"ה כמין גאם.....	11
דף סב:.....	12
רשב"ם ד"ה ה"ג וכי לא.....	12
רשב"ם ד"ה מבי מר.....	14
תד"ה איתמר להאי גיסא.....	15
דף סג.....	17
תד"ה אין פחות.....	17
דף סג: ודף סד.....	19
רשב"ם ד"ה האי מאן ותד"ה ואי ס"ד.....	19
דף סד:.....	24
רשב"ם ד"ה אלא לאו.....	24
תד"ה לא מכר.....	31
דף סה:.....	33
תד"ה צינור.....	33
תד"ה הרי הוא כקרקע.....	34
דף סו.....	36
תד"ה מכלל דשאיבה.....	36
דף סט:.....	37
רשב"ם ד"ה א"ל מוכר.....	37
דף ע.....	39
תד"ה ולימא לי'.....	39
דף עא: עד דף עב:.....	44
סוגיא דשייר קרקע בהדי אילנות.....	44

דף סא.

תד"ה והתא שש

- 1) בית ראשון on מלכים א' ו' ו'
 - a) The bottom יציע (תא) was 5 אמות wide
 - b) The middle יציע (תא) was 6 אמות wide
 - c) The top יציע (תא) was 7 אמות wide
- 2) משנה במדות
 - a) a) כותל היכל was 6, the תא was 6 and the תא כותל was 5
- 3) תוספות and רשב"ם
 - a) מדות on the משנה in קשיא
 - i) the פסוק in מלכים says a תא at the bottom level was five אמות wide
 - ii) so how can the משנה say the תא was six אמות wide
 - b) רשב"ם of תירוץ

כותל תא ה'	רוחב תא ז' בעליונה, ו' בתיכונה ה'	רוחב כותל היכל ה' בעליונה ו' בתיכונה ז' בתחתונה
■	■	■
■	■	■
■	■	■

- i) The משנה refers to תאים at the middle level
- ii) The משנה prefers to deal with the middle level because
 - (1) at that level the כותל ההיכל was six אמות wide – the same as the כותל ההיכל at מזרח where there were no תאים
 - (2) while the כותל ההיכל at the bottom level was seven אמות wide
- c) ר"י of תירוץ
 - i) רשב"ם is correct that the משנה deals with the middle level
 - ii) but the correct ציור is this:

- ii) Presumably the משנה uses the word רובד to refer to רצפה or floor of the תא
- b) שיטות קשיא for all
 - i) the floor of the bottom level (at least for ראשון בית) was 5, not 6
 - ii) and the floor of the middle level was 6 not 7
 - iii) So why does משנה say the רובד of the bottom was 6 and the רובד of the middle was 7
- c) תירוץ
 - i) רביד
 - (1) means a line that extends beyond a nearby level
 - (2) and can refer to a ceiling as well as to a floor
 - ii) note in the diagrams that
 - (1) the ceiling of the lower level is six אמות wide and extends to both sides (according to רשב"ם) or to one side (according to ר"י) of the internal five אמה space of that level
 - (2) the ceiling of the middle level is seven אמות wide and extends to the right and left of the internal six אמה space of the level
 - iii) so that רביד here refers to the ceilings of the תאים rather than to their רצפאות

דף סא:

תד"ה אלא דקרו

1) גמרא

- a) If a מוכר stands in a בית within a בירה and
 - i) says "I'm selling you this בית"
 - ii) and sets out the wide boundaries of the entire בירה
- b) then
 - i) based on מצרים הרחיב לו we ignore the wide boundaries
 - ii) And we rule that the מוכר sold only the בית and not the בירה
- c) רשב"ם of גרסא according to קשיא
 - i) if people
 - (1) don't use the word "בית" to describe a בית
 - (2) and use only the word "בית" to describe a בירה
 - ii) then certainly the מוכר sold the whole בירה
- d) ר"י of גרסא according to קשיא
 - i) if people
 - (1) don't use the word "בית" to describe a בית
 - (2) and use either the word "בית" or the word "בירה" to describe a בירה
 - ii) then certainly the מוכר sold the whole בירה
- e) תירוצ'
 - i) some people
 - (1) use the word "בית" to describe both a בית and a בירה
 - ii) and some people
 - (1) use the word "בירה" to describe a בירה

2) מהרש"א

a) ר"י by תירוץ and קשיא and also explains the סוגיא and this table explains

מסקנת גמרא כמבואר בר"י	קושיות ר"י ותירוצו אמאי לא מוקי לה בהאי ציור	שיטת מקשן אליבא דר"י (גירסתו "דקרי לבירה נמי בית")	שיטת מקשן אליבא דרשב"ם (גירסתו "לבירה קרו לי' בית")	
קורין אותו בית	קורין אותו בית	אין קורין אותו בית	אין קורין אותו בית	בית ממש
קורין אותו בירה וקורין אותו בית	קורין אותו בית ולא בירה	קורין אותו בירה וקורין אותו בית	קורין אותו בית ולא בירה	בירה ממש
לא זבין כולי' דהרי לבית נמי קורין בית ואף דכתב לי' מצרים לא מהני מחמת דיש דקורין לבירה בירה והלכך אם איתא דמכר לי' בירה הוה לי' לפרושי בהדיא "ולא שירית בזביני אלין"	כלומר דמקשה דבציור זו מובן דלא זבין כולי' דהרי לבית נמי קורין בית תירוץ: אכתי תקשי דליזבן כולי' מחמת דמצר לי' מצרים חיצוניים וליהני משום דלבירה קורין כ"ע בית ולא בירה	מקשין בגמרא: הרי זבין כולי' אף בלא מצרים חיצוניים דהרי אין קורין לבית בית ולא איכפת לן דלבירה קורין בין בית בין בירה	מקשין בגמרא: הרי זבין כולי' אף אי לא מצר לו מצרים חיצוניים דהרי אין קורין לבית בית ועוד דלכ"ע קורין לבירה בית	

דף סב.

רשב"ם ד"ה היכא דאיכא ותד"ה מדהוה לוי

רבינו תם	רשב"ם גרסא ב'	רשב"ם גרסא א'																										
כבגרסא א'	כבגרסא א'	<table border="1"> <tr> <td>ראובן</td> <td>דילג בשמעון</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td>לוי</td> </tr> </table>	ראובן	דילג בשמעון						לוי	מצר אחד ארוך ומצר אחד קצר לא קנה אלא כנגד הקצר	1																
ראובן	דילג בשמעון																											
	לוי																											
<p>קונה כנגד ארוך דלא מצי למצור</p> <table border="1"> <tr> <td>ראובן</td> <td>שמעון</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>לוי</td> <td>קרקע עולם ודילג עליו</td> </tr> </table>	ראובן	שמעון					לוי	קרקע עולם ודילג עליו			דיוק גמרא לר"ת	2																
ראובן	שמעון																											
לוי	קרקע עולם ודילג עליו																											
<table border="1"> <tr> <td>ראובן</td> <td>שמעון</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>לוי</td> <td>דילג ביהודה</td> </tr> </table>	ראובן	שמעון					לוי	דילג ביהודה	<table border="1"> <tr> <td>ראובן</td> <td>שמעון</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>לוי</td> <td>דילג ביהודה</td> </tr> </table>	ראובן	שמעון					לוי	דילג ביהודה	<table border="1"> <tr> <td>ראובן</td> <td>שמעון</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>דילג על לוי</td> <td>יהודה</td> </tr> </table>	ראובן	שמעון					דילג על לוי	יהודה	ומודה רב דקנה בראש תור	3
ראובן	שמעון																											
לוי	דילג ביהודה																											
ראובן	שמעון																											
לוי	דילג ביהודה																											
ראובן	שמעון																											
דילג על לוי	יהודה																											
	<p>[לא] הוה לוי למיכתב [אלא] ראובן כנגד לוי [ולדלג על שמעון]</p> <table border="1"> <tr> <td>ראובן</td> <td>דילג בשמעון</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>לוי</td> <td>דילג ביהודה</td> </tr> </table>	ראובן	דילג בשמעון					לוי	דילג ביהודה	<p>[לא] הוה לוי למיכתב [אלא] שמעון כנגד יהודה {עיין הגהות רש"ש} [ולדלג על ראובן]</p> <table border="1"> <tr> <td>דילג בראובן</td> <td>שמעון</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>דילג על לוי</td> <td>יהודה</td> </tr> </table>	דילג בראובן	שמעון					דילג על לוי	יהודה	רשב"ם דכדי שלא לקנות בראש תור אלא לקנות כנגד הקצר כזה	4								
ראובן	דילג בשמעון																											
לוי	דילג ביהודה																											
דילג בראובן	שמעון																											
דילג על לוי	יהודה																											
<p>הוה לוי [נמי] למיכתב יהודה כנגד שמעון</p> <table border="1"> <tr> <td>ראובן</td> <td>שמעון</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>לוי</td> <td>יהודה</td> </tr> </table>	ראובן	שמעון					לוי	יהודה			ר"ת דכדי שלא לקנות בראש תור אלא לקנות כולה "כנגד הארוך" כזה	5																
ראובן	שמעון																											
לוי	יהודה																											
<p>קונה כולה דבהא נמי לא מצי למצור</p> <table border="1"> <tr> <td>ראובן</td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>לוי</td> <td>קרקע עולם ודילג עליו</td> </tr> </table>	ראובן						לוי	קרקע עולם ודילג עליו			מהרש"א קשיא אמאי לא דייק נמי לעיל דקונה כנגד הארוך כזה	6																
ראובן																												
לוי	קרקע עולם ודילג עליו																											
<table border="1"> <tr> <td>ראובן</td> <td>שמעון</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>לוי</td> <td>דילג ביהודה</td> </tr> </table>	ראובן	שמעון					לוי	דילג ביהודה			מהרש"א תירוץ אה"נ אלא דאינו דומה לצירור ראש תור	7																
ראובן	שמעון																											
לוי	דילג ביהודה																											

1) introduction

a) review the table

b) note that

- i) מזרח is assumed to be in ראובן
 - ii) שדה is sold because otherwise
 - iii) means the boundary is drawn diagonally through the שדה
 - iv) means in the examples that half of the שדה is sold
- 2) רשב"ם
- a) When the גמרא explains that רב is מודה in the third row of the table that the לוקח is הוה לי' למיכתב וכו' קונה בראש תור
 - i) The גמרא means that
 - (1) Although in the first row of the table רב says that the לוקח is קונה כנגד הקצר
 - (2) Still in the third row he is מודה that the לוקח is קונה בראש תור
 - (3) Because "otherwise" -- meaning if the מוכר meant to sell קצר -- the מוכר should **only** have written
 - (a) "שמעון כנגד יהודה" meaning "without mentioning ראובן altogether"
 - (i) According to the first גרסא of רשב"ם
 - (b) "ראובן כנגד לוי" meaning "without mentioning שמעון altogether"
 - (i) According to the second גרסא of רשב"ם
 - b) רשב"ם prefers the second גרסא
 - i) Because that גירסא follows the usual approach of dealing with a "לוי" before dealing with a "יהודה"
- 3) תוספות (רבינו תם)
- a) רשב"ם to קשיא
 - i) Why does the גמרא not mention its main point
 - (1) "if the מוכר intended to sell קצר
 - (a) "he wouldn't have mentioned
 - (i) גרסא in ראובן
 - (ii) גרסא שמעון
 - b) תירוץ
 - i) Part 1
 - (1) From the case in row 1 where the דין is that קונה כנגד הקצר
 - (2) The גמרא is silently מדייק the case in row 2 of the table where קונה כנגד הארוך
 - ii) Part 2
 - (1) The correct גרסא is that "הוה לי' למיכתב שמעון כנגד יהודה"
 - (a) The same as in the first גרסא of רשב"ם

- iii) But when the גמרא says
- (1) He's קונה בראש תור
 - (2) "because if otherwise he should have written כנגד יהודה שמעון"
 - (3) The גמרא by "if otherwise" means
 - (a) "if the מוכר had meant to sell כנגד הארוך as in the case of the דיוק in row 5"
 - (b) Then
 - (i) Besides saying לוי כנגד לוי
 - (ii) he should also have said כנגד יהודה שמעון
- c) רבינו תם on the שיטה of קשיא
- i) Instead of explaining
 - (1) that to be כנגד ארוך קונה the מוכר should have written כנגד יהודה שמעון
 - ii) the גמרא should instead have explained that
 - (1) to be כנגד ארוך קונה the מוכר should have written כנגד שמעון יהודה
 - iii) because the מוכר in fact wrote שמעון and skipped יהודה
- 4) מהרש"א
- a) The case in row 6 in the table is another case for which the גמרא could have been קונה כנגד ארוך is לוקח that the מדויק
 - b) But in the case in row 6 only ראוּבן borders on מזרח
 - c) So that case can't be confused with the case of ראש תור in row 3

תד"ה כמין גאם

1) עמוד ב' at גמרא

a) Where the מוכר set out three מצרים but not the fourth

i) רב says לוקח is קונה all that's included (מובלע) between the three מצרים except a תלם along the fourth מצר

ii) שמואל says לוקח is קונה all

iii) רב אסי says לוקח is קונה only a תלם in the form of a חי"ת along the three מצרים that מוכר set out

2) תוספות here as גמרא understood

a) סיים לו את הקרנות כמין גאם

b) Meaning that he gave the boundaries of two adjoining מצרים that meet at right angles

c) קונה לוקח the שדה on how much of תיקו

3) מהרש"א

a) קשיא

i) שמואל and רב for

(1) I can understand that the איבעיא is whether there is a concept of בילוע where the מוכר sets out only two מצרים

(2) and I can understand why the גמרא says תיקו

ii) רב אסי for but

(1) If where three מצרים are set out there is no בילוע and the לוקח is קונה only the חי"ת we described earlier

(2) How could we consider that he's קונה anything beyond a תלם along the two מצרים

דף סב:

רשב"ם ד"ה ה"ג וכי לא

1) גמרא

- a) where the מוכר outlined only three of the four מצרים
 - i) לישנא קמא
 - (1) says the לוקח is קונה all except that he's not קונה **the fourth מצר if it's not מובלע** within the space set off by the other three מצרים
 - (2) the גמרא then explains that
 - (a) first גרסא
 - (i) When רבא says that he's not קונה the fourth מצר if it's not מובלע, this applies only when besides not being מובלע there is also the additional ריעותא of דדיקלא
 - (b) second גרסא
 - (i) When רבא says that he's קונה the fourth מצר if it's מובלע, this applies only when there is no ריעותא of דדיקלא

2) מהרש"א as explained by רשב"ם

- a) The first גרסא is correct because for לישנא קמא what רבא mentions is the דין where the מצר **isn't** מובלע as pointed out in **bold**

3) גמרא

- a) איכא דאמרי
 - i) says the לוקח is קונה all and is even קונה **the fourth מצר if it's מובלע** within the space set off by the other three מצרים
 - ii) the גמרא then explains that even where **the fourth מצר is מובלע** the לוקח is קונה the fourth מצר only where there is no ריעותא of דדיקלא
- b) Note
 - i) that the second גרסא does apply to the איכא דאמרי
 - ii) because in the איכא דאמרי it turns out that רבא does mention the דין where the מצר **is** מובלע as pointed out in **bold**

4) the net result is that

- a) לישנא קמא
 - i) In order for לוקח not to be קונה the fourth מצר there must be two ריעותות (1) ריכבא דדיקלא and לא מובלע
- b) איכא דאמרי

- i) In order for לוקה not to be קונה the fourth מצר the ריעותא of דדיקלא is enough and applies even where מובלע

רשב"ם ד"ה מבי מר

1) גמרא

- a) שדה owns half of a ראובן
 - i) If he says "I sell the half I own in the land" he sells his whole half
 - ii) If he says "I sell half of the land that I own" he sells only half of his half, i.e., a quarter
- b) This is also obvious from שטרות that were actually filed with בית דין

2) רשב"ם

- a) שטרות filed with בית דין of the first type ("I sell the half I own in the land") end by saying "and ראובן bought half of the שדה from שמעון **for such and such money**"
- b) שטרות filed with בית דין of the second type ("I sell half of the land that I own") end by saying "and ראובן bought **one quarter** of the שדה"

3) מהרש"א

- a) Note that
 - i) for שטרות of the first type
 - (1) the simple ending "and ראובן bought half of the שדה from שמעון" proves nothing
 - (2) since the meaning might be ראובן bought half of the ownership of שמעון
 - (3) and that's why it's necessary that the שטר set out the purchase price so that we can deduce (by way of הדמים מודיעים) that the whole half was sold
 - ii) but for שטרות of the second type
 - (1) The ending "and ראובן bought one quarter of the שדה" is clear enough
 - (2) So that there is no need to set out the purchase price
- b) קשיא
 - (1) What about a rule that רשב"ם mentions at דף סא: that there is no הדמים אין אונאה לקרקעות because קרקעות מודיעים
 - ii) תירוץ
 - (1) The rule doesn't apply where the purchase price is set out in a שטר for the special purpose of making clear whether a half or a quarter was sold

תד"ה איתמר להאי גיסא

- 1) גמרא דף קכד: ודף קכו.
 - a) A בכור takes a חלק בכורה only in property in which his father was מוחזק at his death
 - i) but not in property that is לבא after his death
 - b) a חוב that the father owned is considered ראוי to the father rather than מוחזק
 - c) but
 - i) if the בכור was himself a לווה who owed the חוב to his father the מלוה
 - ii) we're uncertain (there is a "ספק בדין") whether or not the דין is that a son is משעבד his נכסים for a loan to his father to the extent that the father counts as מוחזק before his death
 - iii) and the דין is יחלוקו
- 2) מהרש"א
 - a) הקדמה
 - i) Distinguish מוחזק as used for נכסים that a father owns at death and for which a בכור has בכורה חלק
 - ii) And מוחזק in the sense that a person is מוחזק when his adversary is המוציא מחבירו
 - b) Here is why the דין for בכור is יחלוקו
 - i) According to רא"ש
 - (1) Because there is a ספק בדין on whether the father counted as מוחזק מדין בכורה
 - ii) תוספות adds
 - (1) Because of the ספק בדין
 - (2) Each of the בכור and the פשוט in turn counts as מוחזק for half and המוציא מחבירו for half
 - (3) And that's why יחלוקו
 - c) תוספות of שיטה קשיא
 - i) If the דין יחלוקו is based on המוציא מחבירו
 - ii) Why not say that
 - (1) Not only is פשוט a מוציא מחבירו for half because of the דדינא ספיקא
 - iii) He is also מוציא מחבירו for the whole because the בכור still holds and is מוחזק in the money he owed his father and that he now owes to himself and to the פשוט
 - iv) note
 - (1) for רא"ש this isn't a קשיא at all

(2) since **המוציא מחבירו** is based directly on **ספיקא דדינא** and not on **יחלקו**

d) **תירוץ**

i) If the **בכור** were to make this claim

ii) He would in effect say that he wasn't **משעבד** his **נכסים** to his father while his father was alive

iii) So that there would be no **ספיקא דדינא** to be decided by **המוציא מחבירו** and the **בכור** would get no **חלק בכורה** at all

דף סג.

תד"ה אין פחות

- 1) ברייתא
 - a) If ראוּבֵן says give שמעון "a part of what I have in this בור"
 - b) רביע says that שמעון gets not less than a רביע
- 2) רשב"ם
 - a) ממון המוטל בספק חולקין סומכוס says
 - b) We're uncertain whether ראוּבֵן meant as much as a half or as little as a משהו
- 3) תוספות
 - a) קשיא
 - i) how could we even consider that the נותן could mean to give a משהו
 - b) תירוץ
 - i) "נותן רביעית הלוג או יותר אבל הגמרא אינו חושש להזכיר את זה"
- 4) מהרש"א
 - a) This is what each word in the תירוץ means
 - i) "נותן רביעית הלוג"
 - (1) By משהו we mean that the מקבל מתנה gets at least a רביעית הלוג
 - ii) "או יותר"
 - (1) If רביעית הלוג is less than 25% of the בור the מקבל מתנה must get more than רביעית הלוג
 - (2) For example assume that רביעית הלוג is 10% of the בור
 - (3) Since the 10% for רביעית הלוג is the least the נותן could have intended and he could have intended as much as 50%
 - (4) We're uncertain about the 40% difference between 50% and 10%
 - (5) Half of the difference is 20%
 - (6) So שמעון gets 10% plus 20% (the "יותר") or 30% of the whole בור
 - iii) "אבל הגמרא אינו חושש להזכיר את זה"
 - (1) קשיא
 - (a) why doesn't the גמרא mention that the מקבל can get more than a רביע of the בור
 - (2) תירוץ
 - (a) Because a רביע of the בור is 25%

- (b) And the 5% that the מקבל gets more than a רביע הבור is less than רביעית
משהו which is 10% an which we consider a הלוג
- (3) The גמרא doesn't make the effort to mention this small amount

דף סג: ודף סד.

רשב"ם ד"ה האי מאן ותד"ה ואי ס"ד

1) הקדמה

a) כללים

i) When we say there is "דין עומקא ורומא" we mean that the לוקח of a בית has the right

(1) To dig בורות

(2) To stop the מוכר from being מוציא זיזין in whatever property he's משייר

(3) To be באויר above the בית

ii) Even where there is דין עומקא ורומא the לוקח isn't ודות unless

(1) יתורא writes words that are a מוכר

(2) or the מוכר adds directly "מתהום ארעא עד לרקיע"

b) רב דימי מנהרדעא

i) For there to be דין עומקא ורומא the מוכר must write the words "עומקא ורומא"

ii) It follows that

(1) the words עומקא ורומא themselves aren't a יתורא

(2) and for the לוקח to be ודות בור קונה the מוכר must add "מתהום ארעא עד לרקיע"

c) But note

i) For a מאן דאמר who disagrees with רב דימי and says that בסתמא there is also דין עומקא ורומא

ii) if the מוכר does actually write עומקא ורומא those words are יתורא and are enough to be ודות בור מקנה to the לוקח

2) משנה

a) רישא

i) A גג with a מעקה of 10 טפחים isn't included in the sale of a בית

b) סיפא

i) **אע"פ שכתב לו עומקא ורומא** isn't included בור ודות

3) גמרא

a) שאלה

i) Shall we say that the סיפא supports רב דימי

ii) Because the סיפא says "אע"פ שכתב לו עומקא ורומא" there is no יתורא and the לוקח isn't ודות בור קונה

b) תשובה

- i) Not necessarily
- ii) Maybe בסתמא there is עומקא ורומא
- iii) And the reason the לוקה isn't בור ודות is that he didn't write עומקא ורומא
- c) קשיא
 - i) But the ברייתא says "אע"פ שכתב לו עומקא ורומא"
- d) תירוץ
 - i) The סיפא means בסתמא he has עומקא ורומא the same as if he had written עומקא ורומא
 - ii) But still
 - (1) to be בור ודות קונה
 - (2) it's necessary that the מוכר actually write עומקא ורומא to create a יתורא
- e) שאלה
 - i) Introduction
 - (1) Remember that the רישא teaches that the גג (or the עליונה) isn't sold with the בית
 - (2) Now in the רישא there is no mention that מוכר wrote עומקא ורומא
 - (3) And
 - (a) if בסתמא there is still a עומקא ורומא
 - (i) So that
 - 1. besides buying the ground floor
 - 2. the לוקה is also לבנות באויר קונה above the building
 - (b) it's not מסתבר that the עליונה דיוטא that's between the ground floor and the אויר would remain unsold
 - (4) But
 - (a) if רב דימי is right
 - (i) the לוקה has no עומקא ורומא so he's not לבנות באויר קונה
 - (ii) So that the עליונה דיוטא isn't between property of the לוקה
 - (iii) And we understand why there is no סברא to say that the לוקה is קונה the עליונה דיוטא
 - ii) שאלה
 - (1) Shall we say that this means that the רישא supports רב דימי that בסתמא there is no עומקא ורומא
 - f) תשובה
 - i) The רישא doesn't necessarily support רב דימי

- ii) Maybe בסתמא there is a דין עומקא ורומא
 - iii) so that
 - (1) besides buying the תחתונה
 - (2) the לוקא is also קונה לבנות באויר above the building
 - iv) still in this case it is מסתבר to treat the עלונה differently than the דיוטא תחתונה below it and the אויר above it
 - v) Because the דיוטא עליונה has a מעקה י' טפחים and is חשוב as a בית בפני עצמו
- 4) מהרש"א and תד"ה ואי ס"ד as explained by רשב"ם ד"ה אע"פ
- a) Must be
 - i) that the words "אע"פ שכתב עומקא ורומא" that are mentioned in the סיפא
 - ii) Apply only to the סיפא and not to the רישא
 - b) Because if in the רישא the מוכר wrote עומקא ורומא
 - i) The גמרא should have asked the same קשיא to רב דימי that it asks to the מ"ד who says בסתמא there is דין עומקא ורומא as follows
 - (1) קשיא
 - (a) We've established for רב דימי that once the מוכר wrote עומקא ורומא there is דין עומקא ורומא
 - (b) So that according to the הוה אמינא – before the גמרא answers that because the דיוטא has a מעקה י' it's a בית בפני עצמו –
 - (i) the לוקא should also be קונה the עליונה
 - (ii) because it's not מסתבר to treat the עלונה differently than the דיוטא תחתונה below it and the אויר above it
- 5) מהרש"א as explained by תוספות
- a) You're right that in the הוה אמינא we have to assume for רב דימי that that "אע"פ" that's mentioned in the סיפא applies only to the סיפא and not to the רישא
 - b) But remember that we're asking a קשיא from the רישא to the מאן דאמר who says בסתמא there is עומקא ורומא
 - i) And for that מאן דאמר it makes no difference whether or not the words "אע"פ" רישא apply to the רישא
 - ii) Since
 - (1) if the words don't apply to the רישא
 - (a) The רישא is a standard בסתמא case where for this מאן דאמר there is דין עומקא ורומא and we have the קשיא why the לוקא isn't קונה the עליונה
 - (2) And if the words do apply to the רישא
 - (a) Then

- (i) If the words for this מאן דאמר mean – as we said earlier – that there is a עומקא ורומא even when the מוכר didn't write עומקא ורומא the same as if he wrote it
 - 1. Then the רישא is still a בסתמא case with the same קשיא of why the לוקח isn't קונה the עליונה דיוטא
 - (ii) If the words mean the מוכר actually wrote "עומקא ורומא" then of course we have the same קשיא
 - 1. And in fact we'd have a קשיא even for ר' דימי
- 6) סוגיא of the המשך
 - a) ריש לקיש
 - i) a מוכר can say to a לוקח I'm selling you this house on condition that the דיוטא with מעקה י' עליונה remains mine
 - b) קשיא
 - i) Why is the condition necessary
 - ii) Didn't the משנה say that the דיוטא עליונה belongs to the מוכר anyway because it's חשוב and counts as a בפני עצמו בית
 - c) רב זביד by תירוץ
 - i) You're right that the מוכר would have kept the דיוטא עליונה anyway
 - ii) The extra condition is a יתורא that also gives the מוכר the right to be מוציא זיזין from his דיוטא over the חצר that the לוקח bought from him
 - d) רב פפא by תירוץ
 - i) The יתורא gives the מוכר the right to build in the אויר on top of the דיוטא עליונה
 - e) רב פפא from רב דימי to קשיא
 - i) you say בסתמא the לוקח has no עומקא ורומא
 - ii) So that בסתמא the לוקח has no זכות לבנות באויר and the מוכר keeps that זכות
 - iii) So what does the מוכר gain by the יתורא created by the condition that ריש לקיש mentions
 - f) תירוץ
 - i) The condition gives the מוכר the right to rebuild his דיוטא עליונה if it should fall
- 7) מהרש"א
 - a) קשיא
 - i) Remember that דין עומקא ורומא also gives the לוקח the right to stop the מוכר from being מוציא זיזין
 - ii) So that if there is no עומקא ורומא the מוכר has the right to be מוציא זיזין anyway

- iii) So why does רב זביד say the מוכר has this right only by way of יתורא if he makes the condition that ריש לקיש mentions
- b) תירוץ
 - i) Without the יתורא the מוכר has the right to be מוציא זיזין only in his דיוטא
 - ii) With the יתורא he also has the right to be מוציא זיזין from his דיוטא over the חצר that the לוקה bought from him

דף סד:

רשב"ם ד"ה אלא לאו

ר"ע	רבנן			
צריך מוכר ליקח דרך לבור ודות	אין צריך מוכר ליקח דרך לבור ודות	מכר בית ושייר בור ודות	רישא	משנה דידן בבית
אין צריך לוקח ליקח דרך לבור ודות	צריך לוקח ליקח דרך לבור ודות	מכר בור ודות	סיפא	
צריך מוכר ליקח דרך לבור וגת	אין צריך מוכר ליקח דרך לבור וגת	מכר שדה ושייר בור וגת	רישא	משנה דף עא. בשדה
אין צריך לוקח ליקח דרך לבור וגת	צריך לוקח ליקח דרך לבור וגת	מכר בור וגת	סיפא	

1) גמרא

a) Review the table on the רישא of the משנה where

i) the מוכר sold a בית but was משייר בור ודות

ii) and

(1) ר' עקיבא says the מוכר sold the דרך to his בור ודות and must buy it back

(2) בור ודות say מוכר didn't sell the דרך to his בור ודות

b) Presumably this is because

(1) בעין יפה מוכר ר"ע says

(2) בעין רעה מוכר say חכמים

c) קשיא

i) Don't make this presumption because

(1) You have no proof that the מחלוקת in the רישא is based on whether מוכר בעין מוכר or בעין רעה מוכר

ii) instead

(1) it's possible that

(a) both ר"ע and חכמים can agree either that בעין יפה מוכר or בעין רעה מוכר

(b) but ר"ע and חכמים disagree in the רישא because

(i) ר"ע is concerned with a טענת דריסה that favors the לוקח who bought the בית:

1. "I don't want you to be דורס my house on your דרך to your בור ודות"

(ii) are concerned with טענת פריחה באויר that favors the מוכר who was בור ודות משייר the בור ודות:

1. "I must have kept a דרך to my בור ודות
2. because otherwise I'd be able to reach it only by פריחה באויר

d) תירוץ

i) you're right that in the רישא it can be that ר"ע and חכמים disagree on the strength of טענת דריסה as against the strength of טענת פריחה באויר

ii) but consider the סיפא where the מוכר sold the בור ודות and kept the בית

(1) דרך לדות לוקה needn't buy ר"ע

(a) even though he's דורס on the בית of the מוכר

(i) so it must be that there is no valid טענת דריסה

(b) and you can't explain that טענת פריחה באויר supports the לוקה

(i) because in the רישא that טענה didn't help the מוכר

(2) חכמים say the לוקה needs to buy דרך לדות

(a) even though טענת פריחה באויר would support the לוקה

(i) so it must be that there is no valid טענת פריחה באויר

(b) you can't explain that this is because he's דורס on the בית of the מוכר

(i) because in the רישא that טענה didn't help the מוכר

iii) so it must be that

(1) both in the רישא and the סיפא

(2) the מחלוקת depends on whether מוכר בעין יפה מוכר or מוכר בעין רעה מוכר

e) קשיא

i) maybe both ר"ע and חכמים respect both טענת דריסה and טענת פריחה באויר

ii) and where the טענות conflict

(1) ר"ע follows דעת לוקה to give extra weight to the טענה that favors the לוקה

(2) חכמים follow דעת מוכר to give extra weight to the טענה that favors the לוקה

iii) but where neither טענה applies עקיבא ר' and חכמים can agree and both can say either מוכר בעין יפה מוכר or מוכר בעין רעה מוכר

f) תירוץ

i) you would have been right if we had only our משנה on בית המוכר

ii) but consider the משנה on המוכר שדה at דף עא.

(1) that's also outlined in the table

(2) and that mirrors our משנה except that it deals with a מוכר שדה who keeps his בור וגת

- iii) why do we need the רישא of שדה המוכר שדה
- iv) we already know from בית המוכר בית that
 - (1) both ר"ע and חכמים respect both טענת דריסה and טענת פריחה
 - (2) ר"ע follows דעת לוקה where the טענות conflict
 - (3) חכמים follow דעת מוכר where the טענות conflict
- v) So it must be that the רישא of שדה המוכר שדה is set out to teach that
 - (1) the מחלוקת depends on מוכר בעין יפה מוכר or מוכר בעין רעה מוכר
 - (2) and that the מחלוקת has nothing to do with טענת דריסה or טענת פריחה באויר

g) קשיא

i) see the following tables on why it may be that

(1) we need both the רישא and סיפא of בית דהמוכר משנה as well as the רישא of the משנה דהמוכר שדה

(2) even if ר"ע and רבנן were to agree on עין רעה or עין יפה

ii) Note that

(1) דושא there is no טענת דריסה based on

(2) טענת דריסה there is no מחמת צניעותא בשדה

iii) Also note that where there is only one טענה we of course follow that טענה

לר' עקיבא חלק א'					
איכא תרי סברות הפוכות וזיל בתר דעת	ליכא אלא חד טענה ודנין	טענת פריחה	טענת דריסה		
לוקח		לטובת מוכר	איכא טענת דריסה לטובת לוקח דאיכא צניעותא	ה"א דהיינו טעמא דברישיא דבית דנין לטובת לוקח	אי לא אשמעינן אלא רישא וסיפא דבית
לוקח		לטובת לוקח	איכא טענת דריסה לטובת מוכר דאיכא צניעותא	וה"א דהיינו טעמא דבסיפא דבית דנין לטובת לוקח	
	למוכר	לטובת מוכר	לית טענת דריסה לטובת לוקח דליכא צניעותא	אבל ברישיא דשדה ה"א דדנין לטובת מוכר	
לוקח		לטובת מוכר	איכא טענת דריסה לטובת לוקח דאיכא דושא	דדנין לטובת לוקח	קמ"ל ברישיא דשדה
לר' עקיבא חלק ב'					
איכא תרי סברות הפוכות וזיל בתר דעת	ליכא אלא חד טענה ודנין	טענת פריחה	טענת דריסה		
לוקח		לטובת מוכר	איכא טענת דריסה לטובת לוקח דאיכא דושא	ה"א דהיינו טעמא דברישיא דשדה דנין לטובת לוקח	אי לא אשמעינן אלא רישא דשדה
	למוכר	לטובת מוכר	לית טענת דריסה לטובת לוקח דליכא דושא	אבל ברישיא דבית ה"א דדנין לטובת מוכר	
לוקח		לטובת מוכר	איכא טענת דריסה לטובת לוקח דאיכא צניעותא	דדנין לטובת לוקח	קמ"ל ברישיא דבית

לרבנן חלק א'					
איכא תרי סברות הפוכות וזיל בתר דעת	ליכא אלא חד טענה ודנין	טענת פריחה	טענת דריסה		
מוכר (דבתר דעת) דמוכר אזלינן היכא דלית לי' ללוקח טענה מעולה דדריסה מחמת (דושא)		לטובת מוכר	איכא טענת דריסה לטובת לוקח משום צניעותא	ה"א דהיינו טעמא דברישא דבית דנין לטובת מוכר	אי לא אשמעינן אלא רישא וסיפא דבית
מוכר		לטובת לוקח	איכא טענת דריסה לטובת מוכר דאיכא צניעותא	וה"א דהיינו טעמא דבסיפא דבית דנין לטובת מוכר	
לוקח (דבהאי טענה מעולה ללוקח מודי לר"ע דבתר דעת לוקח אזלינן)		לטובת מוכר	איכא טענת דריסה לטובת לוקח דאיכא דושא	אבל בשדה ה"א דדנין לטובת לוקח	
מוכר (דבכל ענין אזלינן בתר דעת) דמוכר		לטובת מוכר	איכא טענת דריסה לטובת לוקח דאיכא דושא	דדנין לטובת מוכר	קמ"ל ברישא דשדה
לרבנן חלק ב'					
איכא תרי סברות הפוכות וזיל בתר דעת	ליכא אלא חד טענה ודנין	טענת פריחה	טענת דריסה		
	למוכר	לטובת מוכר	לית טענת דריסה לטובת לוקח דליכא צניעותא	ה"א דהיינו טעמא דבשדה דנין לטובת מוכר	אי לא אשמעינן אלא רישא דשדה
לוקח (דבכל ענין מודי לר"ע דבתר דעת לוקח אזלינן)		לטובת מוכר	איכא טענת דריסה לטובת לוקח דאיכא צניעותא	אבל בבית ה"א דדנין לטובת לוקח	
מוכר		לטובת מוכר	איכא טענת דריסה לטובת לוקח דאיכא צניעותא	דדנין לטובת מוכר	קמ"ל ברישא דבית

h) תירוץ

i) you're right that it's possible that we need both the רישא and the סיפא of the משנה דהמוכר את השדה and the רישא of the משנה דהמוכר את הבית

ii) but

(1) unless the משנה דהמוכר את השדה wants to teach the concept of מוכר יפה בעין רעה מוכר and בעין רעה מוכר

(2) why do we need the סיפא of the משנה דהמוכר את השדה where

(a) the מוכר sold the בור וגת

- (b) דרך לבור וגת לוקה must buy rule in favor of the מוכר and say the לוקה must buy
 (c) דרך לבור וגת לוקה needn't buy rules in favor of לוקה and says the לוקה needn't buy

(3) here

- (a) מוכר favors the טענת דריסה מחמת דושא
 (b) לוקה favors the טענת פריחה באויר

(4) And we already know from the רישא of the משנה of שדה המוכר שדה

- (a) That דריסה מחמת דושא of טענה accept the רבנן
 (i) Because we explained in the 2nd table for רבנן that

ואזלינן בתר דעת מוכר בכל ענין	ואיכא טענת פריחה לטובת מוכר	דאיכא טענת דריסה לטובת לוקה דאיכא דושא	קמ"ל ברישא דשדה דדנין לטובת מוכר
-------------------------------	-----------------------------	--	----------------------------------

(b) That דריסה מחמת דושא of טענה accepts the ר"ע

- (i) Because we explained in the 1st table for עקיבא ר' that

ואזלינן בתר דעת לוקה בכל ענין	ואיכא טענת פריחה לטובת מוכר	דאיכא טענת דריסה לטובת לוקה דאיכא דושא	קמ"ל ברישא דשדה דדנין לטובת לוקה
-------------------------------	-----------------------------	--	----------------------------------

(c) And in a conflict between the two טענות

- (i) דעת מוכר follow רבנן
 (ii) דעת לוקה follows ר"ע

2) רשב"ם

a) קשיא

- i) it's not necessarily so that to explain the רישא of השדה את המוכר it must be that רבנן accept the טענה of דושא מחמת דריסה
 ii) We could just as well have explained that in this case they rule in favor of מוכר
 (1) Because there is no טענת דריסה in favor of לוקה because there is no צניעותא in שדה and we don't accept a טענה of דושא מחמת דריסה
 (2) So that the only remaining טענה is פריחה באויר in favor of מוכר

iii) As in this table

ודנין לטובת מוכר דליכא שום טענה לטובת לוקה	ואיכא טענת פריחה לטובת מוכר	דליכא טענת דריסה לטובת לוקה דליכא צניעותא ודושא לאו טענתא היא	קמ"ל ברישא דשדה דדנין לטובת מוכר
--	-----------------------------	---	----------------------------------

3) מהרש"א

a) first הקדמה

- i) It's true that we've assumed that
 - (1) משנה דהמוכר את השדה of the רישא לוקח in favor of ר' עקיבא
 - (2) Because he follows דעת לוקח
 - (a) Where there are two conflicting טענות
 - (i) לוקח in favor of דריסה מחמת דושא
 - (ii) מוכר in favor of פריחה באויר
 - ii) Second הקדמה
 - (1) We also understand that based on this assumption the גמרא claims that even if there were no סיפא in שדה המוכר
 - (a) we would automatically know that ר' עקיבא would also rule in favor of לוקח
 - (b) Where the two conflicting טענות would be reversed
 - (i) מוכר in favor of דריסה מחמת דושא
 - (ii) לוקח in favor of פריחה באויר
 - iii) Third הקדמה
 - (1) But see in the third row of the first table for רבנן
 - (2) that had there been no רישא of the השדה את המוכר משנה we would have said that
 - (a) טענת דריסה מחמת צניעותא is a טענה מעולה relative to טענת דריסה מחמת דושא and that
 - (b) Although רבנן follow דעת מוכר in the first row of the table for רבנן where the טענה of דריסה favors the לוקח and is based on צניעותא
 - (c) רבנן do follow דעת לוקח where the טענה of דריסה favors the לוקח but is based on דושא
 - iv) Fourth הקדמה
 - (1) So for ר"ע it's also possible that had there been no סיפא of the משנה דהמוכר את השדה
 - (2) We would have said that in that case -- where the טענות conflict and טענת מוכר supports the ר' עקיבא – מוכר rule in favor of
- b) קשיא
- i) so why do you say that סיפא of the השדה את המוכר משנה can have no purpose other than to teach a מחלוקת on יפה בעין מוכר and רעה בעין מוכר

תד"ה לא מכר

המוכר את הבית	מכתשת	תנור וכירים	ריחיים
משנה גרסא א'	מכור דמחוברת	לא מכור דאין חבורן חשוב	לא מכור דמכ"ש אין חבורן חשוב
משנה לגרסת יש ספרים	מכור דמחוברת	מכור דחבורן חשוב	לא מכור דחיבורן קליש
תנא קמא דברייתא	לא מכור אע"ג דמחוברת	לא מכור	לא מכור
ר' אליעזר דברייתא "כל המחובר לקרקע מכור" אי ס"ל כמשנה גרסא א'	מכור דמחוברת	לא מכור דאין חבורן חשוב	לא מכור דמכ"ש אין חבורן חשוב
ר' אליעזר דברייתא "כל המחובר לקרקע מכור" אי ס"ל כמשנה לגרסת יש ספרים	מכור דמחוברת	מכור דחבורן חשוב	לא מכור דחיבורן קליש

- 1) review the table on the two גרסאות in the משנה
- 2) הקדמה
 - a) Each גרסא in the משנה assumes that ר' אליעזר in the ברייתא agrees with the משנה according to that גרסא
- 3) תוספות
 - a) קשיא
 - i) for ר' אליעזר in the משנה that תנור וכירים are מכור and that ר' אליעזר agrees
 - (1) We understand that the תנא קמא in the ברייתא needs to say that תנור וכירים aren't מכור
 - (a) To teach that ר' אליעזר who says "כל המחובר לקרקע מכור" means to disagree and say that תנור וכירים are מכור
 - (2) But
 - (a) Since the משנה – and ר' אליעזר who follows the משנה – both agree that it's not מכור
 - (b) why need the תנא קמא of the ברייתא say that ריחים isn't מכור
- 4) מהרש"א
 - a) קשיא
 - i) why not ask a similar קשיא for the first גרסא in the משנה under which none of ר' אליעזר or כירים or ריחים are מכור

(1) “why does the תנא קמא need to list these items as not מכור if אליעזר agrees that they’re not מכור”

b) תירוץ

i) there is no קשיא for גרסא א' because a תנא in a ברייתא often lists items on which the בר פלוגתי' of the תנא קמא agrees

ii) but there is a קשיא for יש ספרים

(1) once ר' אליעזר

(a) disagrees on תנור כירים and says that they are מכור

(b) But still says that ריחים aren't מכור

(2) Then it should have been enough for תנא קמא to say that תנור וכירים aren't מכור

(a) And I'd know myself that תנא קמא certainly holds that ריחים aren't מכור

c) In other words the קשיא for יש ספרים

i) isn't that תנא קמא shouldn't mention an item on which there is no מחלוקת

ii) instead it's that the תנא קמא need not mention an item if that item can be derived from another item the תנא קמא himself has already mentioned

דף סה:

תד"ה צינור

1) ברייתא

- a) צינור שחקקו ולבסוף קבעו פוסל את המקוה
 - i) Because water counts as שאובים if it flows through a צינור that was a כלי before it became מחובר
- b) קבעו ולבסוף חקקו אינו פוסל את המקוה
 - i) Because the צינור was always מחובר and never became a כלי

2) תוספות

- a) שאובין if that flows through a צינור isn't considered מים
 - i) the מים enters בהמשכה meaning that after leaving the צינור the מים flows along the ground into the מקוה
 - ii) and there are already 21 סאה in the מקוה
- b) since the ברייתא says that the מים is פוסל the מקוה it must be that in this case the מים didn't enter בהמשכה

3) מהרש"א

- a) קשיא
 - i) why not say that the ברייתא does involve המשכה but that at the start there were less than 21 סאה in the מקוה
- b) תירוץ
 - i) the words "פוסל את המקוה" and "אינו פוסל את המקוה" imply that the מים enters and is פוסל or isn't פוסל a מקוה that's already כשרה with 40 סאה
 - ii) if the ברייתא had referred to המשכה where the מקוה isn't full and where in fact there is less than 21 סאה
 - (1) the ברייתא should have expressed its דין in terms of whether the צינור is כשר or פסול for the purposes of "המשכת המקוה"
 - (2) meaning "for the purpose of filling a מקוה by המשכה"

תד"ה הרי הוא כקרקע

- 1) ר' אליעזר on שיטת תוספות
 - a) גמרא of the הוה אמינא
 - i) מחובר לקרקע because it's counts as כוורת דבורים
 - (1) So that like קרקע
 - (a) מקבל טומאה it's not
 - (b) And the דבש inside it is also not מקבל טומאה
 - b) גמרא of the מסקנא
 - i) מקבל טומאה and is in fact קרקע and itself doesn't count as כוורת דבורים
 - ii) But
 - (1) "יערת דבש" פסוק because of the
 - (2) מקבל טומאה and isn't קרקע as if it were inside the כוורת דבש
 - c) תולש מן הקרקע because we consider this the same as הרודה דבש בשבת חייב הטאת
- 2) Although תנור counts as מחובר
 - a) חייב הטאת isn't שבת in רודה פת מתנור A person who is
 - b) Because the פת itself isn't considered to be מחובר to the תנור
- 3) מהרש"א as explained by תוספות
 - a) הוה אמינא on the קשיות Two
 - i) קשיא First
 - (1) For the מסקנא I can understand that because דבש counts as מחובר the דין is that הרודה דבש בשבת חייב
 - (2) But
 - (a) but מחובר לקרקע counts as כוורת when we thought that הוה אמינא In the
 - (b) פטור is הרודה פת while חייב is הרודה דבש why we understand how did we
 - (3) קשיא Second
 - (a) מקבל טומאה isn't דבש why we explain how do we הוה אמינא In the
- 4) מהרש"א
 - a) Part 1
 - i) תוספות of קשיא on the first קשיא
 - (1) says in תוספות on עמוד א' that the חיבור of a תנור isn't significant and in fact a תנור is מקבל טומאה

- (2) If the תנור itself isn't מחובר that would explain why פת attached to the תנור also isn't מחובר and why הרודה פת מתנור בשבת פטור
- (3) Contrast כוורת which in the הוה אמינא is considered מחובר
- (4) So why does תוספות say it's surprising that the דבש inside is also considered מחובר and that הרודה דבש בשבת חייב

ii) תירוץ

(1) For רודה

- (a) don't focus on whether the כוורת or תנור is מחובר
- (b) but focus on whether the פת is מחובר to the תנור and on whether the דבש is מחובר to the כוורת
- (c) so that
 - (i) whether כוורת is more מחובר than תנור
 - (ii) has nothing to do with whether פת is מחובר to the תנור and on whether the דבש is מחובר to the כוורת

b) Part 2

- i) גמרא thought that דבש isn't טומאה because it's בטל to the כוורת

דף 10.

תד"ה מכלל דשאיבה

1) גמרא יבמות

a) מקוה מ' סאה נתן סאה שאובין ונטל סאה כשר עד רובו

2) גמרא here

a) שאובין בצינור פוסלין דרבנן

	מקוה שלמה שהוסיפו עליו יותר מרובו	מקוה שלמה שהוסיפו עליו פחות מרובו	מקוה שבתחלה היו בה ג' לוגין שאובין	מקוה שבתחלה היו בה שאינן שאובין ואח"כ נתן בה שאובין פחות מרובו	מקוה שבתחלה היו בה שאינן שאובין ואח"כ נתן בה שאובין עד שרובו שאוב
רשב"ם	פסול דרבנן ובאופן זה מובן האי דיבמות והאי דשאובין בצינור דפוסלין דרבנן	כשרה אפילו דרבנן דביבמות אין פוסלים כי אם ברובו	פסול דאורייתא	פסול דאורייתא	פסול דרבנן גזירה אטו רובו שאוב
ר"ת	כשרה והאי דיבמות במי פירות משתעי והאי דשאובין בצינור דפסולה מדרבנן במקוה חסירה משתעי שבתחלה היו בה מים שאינן שאובין כמו שמבואר בטור אחרון בטבלא	כ"ש דכשרה אפילו דרבנן דהרי קבענו דאף כשהוסיפו עליו רובו כשרה אפילו מדרבנן	פסול דאורייתא	פסול דאורייתא	פסול דרבנן גזירה אטו רובו שאוב והאי דשאובין בצינור דפסולה דרבנן באופן זה משתעי

דף סט:

רשב"ם ד"ה א"ל מוכר

- 1) גמרא of the לשון
 - a) "אמר לי' לבר מדיקלא פלניא
 - b) חזינן אי דיקלא טבא הוא שיורי שיירי'
 - c) אי דיקלא בישא הוא כל שכן הנך"
- 2) Here is a possible שיטה in the גמרא
 - a) If the דיקלא that he's משייר is בישא or בינוני
 - i) We rule that he's משייר that דיקלא and all better דקלים
 - ii) Because we assume that he meant to say
 - (1) It's not only טובים that I'm משייר
 - (2) I'm also משייר the דקלים that are only בינונים or בישא
 - iii) Because otherwise why would he be משייר a דקל that's not first quality
 - b) But
 - i) if he's משייר only a דקל that's טבא or first quality
 - ii) We rule that he's משייר only that דקל
 - iii) Because we can accept that he meant to be משייר only one דקל that's first quality
- 3) מהרש"א
 - a) קשיא
 - i) If he means to be משייר all better דקלים even where he names only a בינוני
 - ii) Why does the גמרא say the rule applies only where he's משייר a בישא דקל
 - b) תירוץ
 - i) Must be that the following שיטת רשב"ם is correct
- 4) שיטת רשב"ם
 - a) A דיקלא is בישא if it's so bad that it produces less than a קב פירות and is fit only for קציצה
 - b) If the דיקלא that he's משייר is בישא
 - i) Then he keeps the דקל that he named and all דקלים that are better than the named דקל, including all average and good דקלים
 - ii) Because
 - (1) Obviously he didn't keep the bad דקל for income
 - (2) So it must be that what he means to say is

- (a) Not only am I keeping all average and good דקלים
- (b) I'm even keeping this bad דקל which is fit only for קציצה
- c) But if
 - i) the named דיקלא is "טבא" (רשב"ם): this means the opposite of בישא namely a tree that produces at least a קב
 - ii) then he keeps only the named דיקלא because we assume the מוכר means to be דיקלא משייר whatever income he can derive from that דיקלא

דף ע.

תד"ה ולימא לי'

1) Introduction

a) part 1

- i) If a בעל דין wants to be believed on a current טענה
 - (1) based on "מה לי לשקר" or מיגו
 - (a) that he could have argued another טענה for which he would have נאמנות
 - (2) The מיגו isn't effective if his current טענה is במקום עדים

b) Part 2

- i) If a בעל דין wants to be believed on a current טענה based on "מה לי לשקר" that he could have argued another טענה for which he had נאמנות
 - (1) Where
 - (a) the current טענה isn't במקום עדים
 - (b) But he would have had נאמנות for the other טענה only with a שבועה
 - ii) The מיגו is effective only if his current טענה is also backed by a שבועה

c) part 3

- i) a נפקד who says that a פקדון isn't available because of אונס is believed only בשבועה

d) part 4

i) שאלה

- (1) assume that a נפקד בשטר whose current טענה is החזרתיו
 - (a) wants to be believed בשבועה against the טענה of בעי מאי בידי שטרך
 - (b) by way of a מיגו that he would have been believed בשבועה had he claimed נאנסו
- (2) do we say that the claim of בעי מאי בידי שטרך so strong that the מיגו counts as במקום עדים

ii) תשובה

- (1) The גמרא will deal with whether the מיגו possibly isn't במקום עדים because of the excuse by נפקד ("תשובת נפקד") that
 - (i) a מפקיד can sometimes delay returning a שטר when the נפקד returns the פקדון
 - (ii) and the נפקד isn't overly concerned because if the מפקיד should later deny having received the פקדון the נפקד can free himself of liability by claiming נאנסו

2) גמרא

a) Here are the precise words of רב חסדא and רב עמרם

i) בעא מיני רב עמרם מרב חסדא

(1) המפקיד אצל חבירו בשטר ואמר לו החזרתים מהו

(a) מי אמרינן מיגו דאי בעי אמר נאנסו מהימן השתא נמי מהימן

(b) או דלמא מצי אמר לי שטרך בידי מאי בעי

ii) אמר לי רב חסדא "מהימן"

iii) אמר לי רב עמרם "לימא לי שטרך בידי מאי בעי"

iv) אמר לי רב חסדא "וכי א"ל נאנסו מי מצי אמר לי שטרך בידי מאי בעי"

v) אמר לי רב עמרם "סוף סוף כי א"ל נאנסו לאו שבועה בעי"

vi) אמר לי רב חסדא "הכי נמי מאי נאמן נאמן בשבועה"

3) איבעיא in the רשב"ם of שיטה

a) The רב עמרם by איבעיא is

i) Do you רב חסדא say that the נפקד is believed on החזרתיו because

(1) נאנסו he could have claimed מיגו

(2) and

(a) במקום עדים מיגו isn't you רב חסדא say this

ii) Or do we say רב עמרם in the sense that מיגו gives no נאמנות because the מיגו counts as במקום עדים

b) First response of רב חסדא

i) "מהימן"

ii) Meaning that the נפקד is מהימן with a מיגו

c) רב עמרם by קשיא

i) ולימא לי שטרך בידי מאי בעי

ii) Meaning "why isn't the מיגו considered to be במקום עדים since the מפקיד holds the שטר"

d) מהרשא

i) רשב"ם of שיטה to the קשיא

(1) but in his איבעיא we said that רב עמרם was prepared to accept a decision that the מיגו isn't במקום עדים

(2) So why does he insist now that רב חסדא treat the מיגו as במקום עדים

e) Second response of רב חסדא

i) ולטעמך כי אמר לי נאנסו מי מצי א"ל שטרך בידי מאי בעי

- ii) Meaning
 - (1) In my first response I said he's believed based on מיגו
 - (2) And the reason it's not במקום עדים is because of "תשובת נפקד"
- iii) Note that for שיטה of רשב"ם this is the first point at which the גמרא alludes to תשובת נפקד
- f) מהרש"א as explained by תוספות
 - i) קשיא
 - (1) But the עמרם of קשיא was that the מיגו is במקום עדים
 - (2) And
 - (a) although it's true that רשב"ם explains that רב חסדא means to say that it's not במקום עדים מיגו because of the new concept of "תשובת נפקד"
 - (b) this part of what רב חסדא means to say is חסר מן הספר when רב חסדא answers "וליתעמיד כי אמר לי' נאנסו"
 - g) רב חסדא to the second response of עמרם of קשיא
 - i) סוף סוף בנאנסו שבועה בעי
 - ii) Meaning how can you believe him without a שבועה
 - h) Final response of רב חסדא
 - i) When I said the נפקד is believed I meant that he's believed with a שבועה
- 4) איבעיא in the תוספות of שיטה
 - a) The איבעיא is
 - i) Do you say that
 - (1) the נפקד is believed on החזרתיו with a שבועה by way of מיגו he would have been believed with a שבועה if he had claimed נאנסו
 - (2) And that this is isn't במקום עדים מיגו because of תשובת נפקד
 - ii) Or do you say that
 - (1) תשובת נפקד isn't strong enough
 - (2) And בעי מאי בידי שטרך still makes the מיגו count as במקום עדים
 - b) First response of רב חסדא
 - i) "מהימן"
 - ii) רב חסדא actually intends that the נפקד is מהימן with a שבועה because of the מיגו and the מיגו isn't במקום עדים because of תשובת נפקד
 - iii) But עמרם רב misunderstands and thinks רב חסדא means
 - (1) that the נפקד is מהימן even without a שבועה because his נאמנות doesn't depend on מיגו

- c) רב עמרם by קשיא
- i) "וליימא לי' שטרך בידי מאי בעי"
 - ii) Since רב עמרם
 - (1) misunderstands and thinks רב חסדא doesn't need a שבועה
 - (2) and that רב חסדא is relying on נאמנות other than מיגו
 - iii) רב עמרם asks
 - (1) why without a מיגו does the נפקד have נאמנות in the face of a שטר
 - iv) note that
 - (1) this answers the קשיא that מהרשב"ם asked for שיטת רשב"ם on why רב עמרם is suddenly concerned that the מיגו is במקום עדים
 - (2) because for שיטת תוספות
 - (a) רב עמרם isn't asking that the מיגו ought to count as במקום עדים
- d) second response of רב חסדא
- i) "ולטעמיך כי אמר לי' נאנסו מי מצי א"ל שטרך בידי מאי בעי"
 - ii) meaning
 - (1) רב עמרם tells רב חסדא
 - (a) you רב עמרם misunderstood what I meant when I answered "מהימן"
 - (b) remember that you asked me
 - (i) whether נפקד is believed in the face of a שטר because he could have claimed נאנסו in the face of a שטר
 - (ii) and whether this מיגו doesn't count as במקום עדים because of תשובת נפקד
 - (2) I referred to this part of your question when I answered "yes, he's מהימן"
 - (a) Meaning he's מהימן with a מיגו because of תשובת נפקד
 - iii) Note that this שיטה answers the קשיא of תוספות to שיטת רשב"ם on why the עיקר חסר מן הספר of תשובת נפקד is תירוץ
 - (1) רב חסדא didn't have to explain תשובת נפקד at this point
 - (2) Because it was already implied in the צד of the איבעיא of רב עמרם that didn't count the מיגו as במקום עדים
- e) רב חסדא by קשיא to the second response of רב עמרם
- i) סוף סוף בנאנסו שבועה בעי
 - (1) Meaning the same as for רשב"ם:
 - (a) how can you believe him without a שבועה
- f) final תירוץ of רב חסדא

i) When I said the נפקד is believed I meant that he's believed with a שבועה

דף עא.עד דף עב:

סוגיא דשייר קרקע בהדי אילנות

1) Introduction

a) Part 1

i) A בור ודות is מוכר שדה and doesn't sell

(1) מוכר בעין רעה because מוכר is also מוכר say the רבנן

(2) מוכר בעין יפה because מוכר is also מוכר says ר' עקיבא

ii) And the same applies where the בור ודות sells מוכר

(1) מוכר בעין רעה because מוכר is also מוכר says רבנן

(2) מוכר בעין יפה because מוכר is also מוכר says ר' עקיבא

b) Part 2

i) Where a קונה ב' אילנות is לוקח

(1) מוכר בעין רעה because מוכר is also מוכר says רבנן with the אילנות קונה קרקע isn't לוקח

(a) "לא קנה קרקע בהדי אילנות"

(2) ר"ע says

(a) לשיטת רשב"ם

(i) מוכר בעין יפה because מוכר is also מוכר with the אילנות קונה קרקע is לוקח

1. "קנה קרקע בהדי אילנות"

(b) לשיטת ר"י

(i) לא קנה קרקע בהדי אילנות

(ii) because for this case we don't say מוכר בעין יפה מוכר

2) "מימרא דרב הונא" – גמרא

a) רב הונא says

i) a מוכר

(1) who sells קרקע but is אילנות שייר

(2) is also מוכר for the אילנות קרקע

ii) "שייר קרקע בהדי אילנות" in short

3) "אי לאו דרב הונא" – גמרא

a) רבנן and ר"ע both for הידוש is a רב הונא of דין

b) if it weren't for רב הונא

i) I would have thought that

(1) Since רבנן say that אילנות לא קנה קרקע בהדי אילנות

- (2) They would also say לא שייר קרקע בהדי אילנות
- ii) And I would have thought
- (1) Since ר"ע says
- (a) for a מוכר שדה who is משייר his בור ודות that מוכר יפה בעין יפה מוכר and the בור ודת must buy back the דרך to his מוכר
- (2) He also says because מוכר יפה בעין יפה מוכר
- 4) "עקור אילנך" – גמרא
- a) קשיא
- i) Why in fact does ר' עקיבא say that
- (1) where a מוכר is בור ודות שייר he isn't משייר his בור ודות because מוכר בעין יפה מוכר
- (2) But that where the מוכר is שייר אילנות he is בהדי אילנות
- b) רשב"ם according to תירוץ
- i) a מוכר who is משייר אילנות
- (1) intends to keep the right to plant new אילנות once the initial אילנות are נתייבש
- (a) in other words that "לכי נפלי הדר שתיל להו"
- (2) and the מוכר is concerned that
- (a) when the first אילנות are נתייבש
- (b) the לוקח will tell him "עקור אילנך שקול וזיל" – don't plant replacement מכחשי בארעא that will be אילנות
- (3) so the מוכר realizes that to avoid this he needs to be בהדי אילנות
- (4) And we assume that he's done so
- 5) "ר' שמעון דהקדיש חרוב" – גמרא
- a) קשיא
- i) introduction
- (1) in the משנה as explained by a ברייתא ר' שמעון says that
- (a) a מוכר שדה is משייר a חרוב in the שדה
- (b) But the חרוב becomes הקדש indirectly
- (i) because the מוכר isn't משייר the קרקע under the חרוב
- (ii) so that the חרוב that the מוכר was משייר is יונק from הקדש
- ii) קשיא
- (1) why is it that ר"ש disagrees with the שיטה of רב הונא and says לא שייר קרקע בהדי אילנות

- b) תירוץ
- i) Must be that it's not correct to say that רב הונא says אילנות בהדי קרקע שייך even for ר' עקיבא
 - ii) Instead
 - (1) since ר' עקיבא says מוכר יפה בעין יפה מוכר for דרך לבור ודות
 - (2) he also says because מוכר יפה בעין יפה לא שייך קרקע בהדי אילנות מוכר
 - (3) ר' עקיבא agrees with ר' שמעון
 - (4) מוכר בעין דר' עקיבא only for אילנות בהדי קרקע שייך רב הונא says who say בעין רבנן דר' עקיבא both here and for דרך לבור ודות מוכר
- 6) "אי כרבנן פשיטא" – גמרא
- a) קשיא
 - i) Now that you say that רב הונא says his דין only for רבנן who say מוכר בעין רעה מוכר
 - ii) If שייך קרקע בהדי אילנות is it for רב הונא to say that מוכר בעין רעה מוכר what חידוש
 - b) תירוץ
 - i) The חידוש is that the מוכר is so much רעה בעין רעה that he even keeps the right to plant replacement אילנות when the first אילנות are נתייבש
 - ii) In other words
 - (1) לכי נפלי הדר שתיל להו
- 7) ד"ה אם איתא at מהרש"א as explained by רשב"ם
- a) קשיא
 - i) based on the חשש of שקול וזיל עקור אילנך
 - ii) why is it that רבנן say that a לוקח isn't אילנות בהדי קרקע
 - iii) after all
 - (1) the לוקח must have intended to buy קרקע so that the מוכר not be able to tell him עקור אילנך when the first אילנות are נתייבש
 - b) תירוץ
 - i) ליומי' אילנות often buys לוקח אילנות for temporary income only
 - (1) Meaning for so long as the אילנות survive
 - ii) And it doesn't concern him that
 - (1) when the first אילנות are נתייבש
 - (2) the מוכר might say עקור אילנך שקול וזיל
- 8) תוספות ד"ה לימא
- a) Part 1

- i) קשיא
- (1) how can רשב"ם say that the גמרא already had לכי נפלי in mind in the שלב of "עקור אילנך" at page 45
 - (2) When
 - (a) it's only in the תירוץ to the קשיא of פשיטא אי כרבנן פשיטא at page 46
 - (b) that the גמרא first says that the חידוש is לה ושתיל לה
- ii) תירוץ
- (1) Must be that we disagree with the שיטה of רשב"ם
 - (2) And that
 - (a) at the שלב of "עקור אילנך"
 - (b) we still think that רב הונא teaches that the מוכר is אילן בהדי אילן only in the sense that לוקח can't tell the מוכר to be עוקר his **first** אילנות before they're נתייבש
- iii) קשיא
- (1) but even without רב הונא I'd have understood that the לוקח can't force the מוכר out before the first אילנות are נתייבש
 - (2) Because otherwise the מוכר wasn't אילנות at all
- iv) תירוץ
- (1) You're right
 - (2) So it must be that at the שלב of "עקור אילנך" the דין of אילנות בהדי אילן means that until the first מוכר אילנות are נתייבש the מוכר has a זכות that goes beyond simply keeping his אילנות in the קרקע
 - (3) This additional זכות must be the right of the מוכר to be לאילנות until the אילנות are נתייבש
- b) Part 2
- i) Correct
- ii) But you still need to answer these קשיות
- (1) First קשיא
 - (a) You need to explain how it is that the words "עקור אילנך שקול וזיל" explain why the מוכר can be זורע מסביב לאילן until it's נתייבש
 - (b) And you need to explain why in fact at the שלב of "אי כרבנן פשיטא" we accept that the מוכר can go so far as to be שתיל להו after his first אילנות are נתייבש
 - (2) Second קשיא
 - (a) רשב"ם

- (i) according to his שיטה that שיור even in the שלב of "עקור אילנך" לכי נפלי means the right to replant
- (ii) properly explains at page 46 why
 - 1. for רבנן according to רשב"ם and for both רבנן and ר' עקיבא according to ר"י
 - 2. a לוקח isn't אילנות בהדי אילנות to replant לכי נפלי
- (iii) namely that לוקח doesn't care about לכי נפלי because עביד איניש דזבין ארעא ליומי'

(b) but

- (i) now that we disagree with רשב"ם and say that
 - 1. at the שלב of "עקור אילנך"
 - 2. we understand that the מוכר himself is also only משייר the right to be נתייבש until the first אילנות are מסביב ליומי'
- (ii) we lose our reason to explain why a לוקח who buys אילנות doesn't also buy קרקע to be מסביב ליומי' at least

c) part 3

i) ("מאי שנא מוכר מלוקח of קשיא") קשיא

(1) Refer back to the introduction at page 44 on the שיטות of ר' עקיבא that are outlined in this table

מוכר דשייר אילנות	שייר קרקע
מוכר דשייר בור ודות	לא שייר דרך
לוקח דקנה אילנות	לא קנה קרקע לשיטת ר"י
לוקח דקנה בור ודות	קנה דרך

(2) we need to develop a הסבר why for ר' עקיבא

(a) a מוכר is

- (i) משייר אילנות when he's משייר קרקע
- (ii) But he's not משייר בור ודות when he's משייר דרך

(b) While a לוקח for ר"י שיטת

- (i) Isn't קונה קרקע when he buys אילנות
- (ii) But he is קונה דרך when he buys בור ודות

d) תירוץ

i) Part 1

(1) at the שלב of "עקור אילנך" the גמרא explains that רב הונא derives the right of the מוכר to be מסביב ליומי' from the words "עקור אילנך" in these two steps

(a) First step

- (i) it must be that the מוכר is at least משייר the right to keep his אילן on the קרקע until it's נתייבש
 - 1. because
 - a. if the לוקח can say "עקור אילנך שקול וזיל" in the sense that I don't want your initial אילנות to be יונק from קרקע I bought from you"
 - b. Then the מוכר wasn't אילנות משייר at all
- (b) Second step
 - (i) the מוכר must have had the intent to be משייר to avoid עקור אילנך before it's נתייבש
 - (ii) he was also משייר the right to be לזרוע סביב and to have the זרעים be יונק from the קרקע
- (2) in the שלב of "אי כרבנן פשיטא" the גמרא extends the מיגו this way
 - (i) the מוכר must have had the intent to be משייר to avoid עקור אילנך before it's נתייבש
 - (ii) he was also משייר the right לכי נפלי when they're נתייבש to plant replacement אילנות
- ii) part 2
 - (1) this מיגו applies only in favor of a מוכר who is משייר אילנות and who can be משייר whatever he wants to be משייר
 - (2) it doesn't apply in favor of a לוקח who is קונה אילנות because it's not up to the לוקח to decide what the מוכר is selling
 - (3) and that's why a לוקח who is אילנות ב' אילנות isn't אילן בהדי אילן to be זרוע מסביב
- e) part 3 in answer to "מאי שנא מוכר מלוקח of קשיא" on page 48
 - i) for שיור קרקע למוכר לזרוע סביב לאילן
 - (1) It is certain that a מוכר is משייר קרקע for יניקת אילן at least until the אילן is נתייבש
 - (2) And on this certainty we can base the מיגו that we've discussed
 - (3) And this מיגו overrides the סברא of מוכר יפה בעין יפה מוכר
 - ii) But where the לוקח is אילנות קונה
 - (1) there is no מיגו as we've shown
 - (2) nor is לוקח supported by מוכר יפה בעין יפה מוכר according to ר"י שיטת ר"י
 - (3) And that's why אילנות בהדי אילנות לא קנה קרקע
 - iii) for לבור ודות דרך
 - (1) Although we'll show in הונא רב אמר ד"ה תוספות in section (11) at page 51

(a) that it's more מסתבר to say

(i) that

1. whoever -- מוכר or לוקח – ends up owning a בור ודות
2. buys or משייר a דרך to his בור ודות

(b) than it is to say זריעה מסביב שייר אילנות שייר קרקע

(2) still

(a) it's even more מסתבר and is a פשיטות that a person who is משייר אילן is נתייבש at least the right to avoid עקור אילן before the אילן is משייר

(b) and

- (i) since the right to be זורע מסביב is built on a מיגו based on this פשיטות
- (ii) the right to be זורע מסביב is also considered more מסתבר than to say the דרך belongs to the מוכר who was משייר the בור ודות or to the לוקח who bought the בור ודות

(3) so we can accept that for בור ודות

(a) the דין is determined by applying the rule of מוכר יפה בעין מוכר

(b) even though for אילנות בהדי קרקע a מיגו overrides מוכר יפה בעין מוכר

9) תוספות ד"ה אמר רב הונא

a) Introduction part 1

i) In the שלב of "אי לא דרב הונא" at page 44

- (1) we saw that the גמרא explains that רב הונא teaches that שייר קרקע בהדי אילנות applies **even** to רבנן who say לא קנה קרקע בהדי אילנות
- (2) It's obvious that if the rule were קנה קרקע בהדי אילנות it would be no רבותא for רב הונא to teach that שייר קרקע בהדי אילנות

b) Introduction part 2

i) Keep in mind that

- (1) besides saying מוכר יפה בעין מוכר for דרך לבור ודות
- (2) מוכר בעין because קנה קרקע בהדי אילנות (רשב"ם according to ר"ע) יפה מוכר

c) רשב"ם of שיטה to קשיא

- i) once you've implied in the שלב of "אי לא דרב הונא" at page 44 that שייר קרקע בהדי אילנות would have been no רבותא to the רבנן had they said קנה קרקע בהדי אילנות
- ii) How can you go on to say for הונא that it's a רבותא that שייר קרקע בהדי אילנות applies for ר"ע who says קנה קרקע בהדי אילנות

10) מהרש"א ד"ה אמר רב הונא

a) קשיא

i) קשיא could have asked this more direct תוספות

ii) קשיא

(1) How can you say that רב הונא teaches that שייר קרקע בהדי אילנות applies even to רבנן who say לא קנה קרקע בהדי אילנות

(2) The reason מוכר בעין רעה מוכר is that לא קנה קרקע בהדי אילנות

(3) And because מוכר בעין רעה מוכר it's no חידוש at all that the rule is שייר אילנות where the מוכר is בהדי קרקע

(4) Here's proof

(a) At the שלב of "אי כרבנן פשיטא" at page 46

(b) When the גמרא says רב הונא says his דין only for רבנן

(c) The גמרא asks that שייר קרקע בהדי אילנות isn't a חידוש for רבנן

11) Return to תוספות ד"ה אמר רב הונא

a) תירוץ to the קשיא of תוספות in section (9) at page 50 and to the קשיא of מהרש"א in section (10)

i) this is the sequence of the סוגיא

(1) in the שלב of "אי לאו דרב הונא" at page 44 the גמרא first suggests that

(a) רב הונא is still a חידוש for רבנן because

(i) At this שלב we don't yet realize that a מיגו supports the דין of רב הונא that זורע מסביב בהדי אילנות

(ii) And without מימר' דרב הונא I might have thought that

1. as far as concerns בור ודות

a. although רבנן say דרך לבור ודות for מוכר בעין רעה

b. they still say that there is no שיור קרקע בהדי אילנות for זריעה מסביב

c. because דרך is more important to בור ודות than to be משייר זורע מסביב לאילן קרקע

2. and as far as concerns קרקע בהדי אילן

a. although רבנן say לא קנה קרקע בהדי אילן

b. they still say that there is no שיור קרקע בהדי אילנות for זריעה מסביב

c. because לא קנה קרקע בהדי אילן

i. isn't because מוכר בעין רעה מוכר

ii. but because קרקע לאילנות isn't טפילה

d. So that where מכר אילנות ושייר קרקע we can rule that there is no מוכר בעין יפה because שיור לזרוע מסביב and by ruling this way we in fact make the קרקע not be לאילנות

(2) In the שלב of "עקור אילנך" at page 45

(a) the גמרא for the first time (see לימא at page 46) recognizes that for עקיבא ר' that

(i) the שיור for אילנות בהדי קרקע to be לאילן is derived from a מיגו that the מוכר is certainly לשיורא to protect his right for the אילן to be יונק from the קרקע until the אילן is נתייבש

(b) now for לבור ודות דרך

(i) although for the שלב of "אי לאו דרב הונא" we established a הסבר for רבנן

1. why

a. even though רעה מוכר בעין רעה applies to לבור ודות דרך

b. רעה מוכר בעין רעה doesn't apply to decide that there is no שיור זריעה מסביב בהדי אילנות for

2. Namely that דרך is more important to בור ודות than to be משייר זורע מסביב לאילן to be קרקע

(ii) That the הסבר no longer applies once we realize in the שלב of "עקור אילנך" that the right to be זורע מסביב is derived from a מיגו that's based on a case for שיור (to avoid עקור אילנך before the אילן is נתייבש) that's even stronger in favor of the אילנות מוכר than the case for בור ודות in favor of the owner for the דרך

(c) So we can no longer develop a הסבר for רבנן why רעה מוכר בעין רעה applies more to לבור ודות דרך than it applies to אילנות בהדי קרקע שיור

(d) So that for רבנן I would have known that אילנות בהדי קרקע ושייר even without רב הונא so that רב הונא isn't a חידוש for רבנן

(e) And that's why the גמרא asks אי כרבנן פשיטא

(3) Now

(a) so long as רב הונא says his דין for עקיבא ר' as well as רבנן

(b) to answer this קשיא

(i) we need only withdraw from our initial explanation that רב הונא is a חידוש for רבנן as well as for עקיבא ר'

(ii) and to instead say that רב הונא is a חידוש only for עקיבא ר'

(4) but once

(a) in the תירוץ to the קשיא in the שלב of "ר' שמעון דחרוב" at page 45

(b) we say that רב הונא says his דין only for רבנן

- (5) we need to explain the חידוש of רב הונא for רבנן
- (6) and that's why the גמרא needs to answer that the חידוש is that the מיגו goes so far as to teach that מוכר is משייר even for נפלי
- b) note that this תירוץ is also מתרץ the קשיא of רב הונא ד"ה אמר רב הונא at page 50
- i) because we've explained
- (1) why at the שלב of "אי לאו דרב הונא" at page 44
- (a) the גמרא said that מימריל דרב הונא is a חידוש for רבנן
- (2) while at the שלב of "אי כרבנן פשיטא" at page 46
- (a) the גמרא asks that מימריל דרב הונא is a פשיטא for רבנן
- 12) מהרש"א בא"ד לעיל
- a) keep in mind that
- i) in the final מסקנא of the גמרא at page 61
- ii) the גמרא again concludes that רב הונא says his דין both for ר' עקיבא and רבנן
- iii) so that at that point
- (1) we can once again say that רב הונא is a חידוש only for ר' עקיבא
- (2) and there is no need to say for רבנן that even לה שתיל לה
- 13) additional נקודה based on שיטת ר"י
- a) at the שלב of "עקור אילנך" the גמרא assumes that
- i) Although ר"ע says מוכר בעין יפה מוכר he can still agree with רב הונא because the מוכר בעין יפה מוכר "עקור אילנך" overrides מיגו
- b) But at the שלב of "ר' שמעון דחרוב"
- i) The גמרא
- (1) notes that ר' שמעון says לא שייר קרקע בהדי אילנות
- (2) withdraws from its earlier suggestion that for ר' עקיבא a מיגו overrides מוכר בעין יפה מוכר
- (3) therefore accepts that ר' עקיבא disagrees with רב הונא and says לא שייר קרקע בהדי אילנות
- (4) explains that ר' שמעון agrees with ר' עקיבא that ר' עקיבא מוכר בעין יפה מוכר and that there is no מיגו
- 14) גמרא – "ברייתא דערכין"
- a) Introduction
- i) part 1
- (1) According to ר"י for מכר both ר"ע and רבנן say קנה קרקע לא קנה אילנות
- (2) For מתנה all agree that קנה קרקע נמי קנה אילנות

- ii) part 2
- (1) Our משנה
- (a) For a מוכר שדה
- (i) All agree that the מוכר is בור ודוה וחרוב
- (ii) משׁייר בור ודוה that he was מוכר isn't a דרך to the ודוה ר"ע
- (iii) משׁייר בור ודוה that he was מוכר is a דרך to the ודוה רבנן
- (b) For נותן שדה
- (i) All agree that he is בור ודוה וחרוב and isn't את כולה נותן
- (c) For מקדיש שדה
- (i) רבנן דר' שמעון say that
1. Both ר"ע and רבנן would agree that מקדיש יפה מקדיש
- a. and the מקדיש is כולן מקדיש and isn't בור ודוה וחרוב
- (ii) ר' שמעון says that
1. both ר' עקיבא and רבנן דר' עקיבא agree that the מקדיש isn't מקדיש את כולן
- b) A ברייתא in ערכין says in effect that הקדיש אילן אחד לא הקדיש קרקע
- i) In short "לא הקדיש קרקע בהדי אילנות"
- c) Now
- i) this ברייתא can't follow ר' עקיבא even according to ר' שמעון
- (1) because
- (a) although ר' עקיבא doesn't say for הקדש that את כולן הקדיש
- (b) And although for מכר it's true for ר"י שיטת ר"י
- (i) that ר' עקיבא agrees with רבנן that קנה קרקע בהדי אילן
- (c) Still
- (i) since ר' עקיבא says for מכר that מוכר יפה מוכר for ודוה דרך לבור ודוה
- (ii) that for הקדש כ"ש
1. where it's מסתבר that יפה עינו even more than for מכר
2. the דין should be that הקדיש קרקע בהדי אילנות
3. the same as for מתנה where he's אילנות
- (2) This ברייתא can't follow רבנן דר' שמעון
- (a) Since רבנן דר' שמעון say that the מקדיש is יפה and is את כולן מקדיש
- (i) the same as for מתנה where a נותן is כולן נותן
- (b) So also

- (i) for הקדיש קרקע בהדי עין יפה because of הקדש they ought to say that אילנות
 - (ii) the same as for מתנה where he's אילנות בהדי קרקע
 - ii) So it must be that the ברייתא follows שמעון ר'
 - (1) Who disagrees with שמעון ר' and says כולן את קדוש לא
 - iii) Now since ר"ש says אילנות בהדי קרקע קדוש לא
 - (1) ר' עקיבא can't agree with שמעון ר'
 - (a) Because as we've seen
 - (i) based on a כ"ש from מכר where מוכר יפה בעין יפה
 - (ii) ר"ע would certainly say for קדוש that אילנות בהדי קרקע קדוש
 - (2) but ר' עקיבא must instead agree with שמעון ר'
 - (a) Because for them there is no starting מוכר יפה בעין יפה that can serve as a basis for a כ"ש
 - d) שיטת ר"י according to קשיא
 - i) In the שלב of דחרוב שמעון ר' at page 45 you said that
 - (1) מוכר בעין יפה מוכר ר"ע that agrees with שמעון ר'
 - (a) that מוכר יפה בעין יפה isn't overridden by a מיגו
 - (b) And that's why לא שייר קרקע בהדי חרוב
 - (2) רבנן דר' עקיבא שייר קרקע בהדי אילנות דין that says רב הונא
 - ii) But we've now proved
 - (1) that מוכר בעין רעה מוכר ר' עקיבא דר' רבנן דר' עקיבא שמעון ר' agrees with
 - iii) so why is it that שמעון ר' says חרוב בהדי קרקע לא שייר קרקע בהדי חרוב שמעון ר' says
 - e) {see רב הונא for קשיא on why this isn't intended as a מדמוכר ד"ה}
- 15) תד"ה מדנפשייהו
- a) Introduction
 - i) Part 1
 - (1) go back to the שלב of "ר' שמעון דחרוב" at page 45
 - (2) the מקשן in that שלב asked
 - (a) רב הונא for
 - (b) why is it that שמעון ר' for קדוש says אילן בהדי קרקע
 - ii) part 2
 - (1) in the משנה
 - (a) all agree that מוכר שדה is חרוב משייר

- (b) all agree that נותן את כולה is שדה נותן
- b) "קושית תוספות על מקשן" (call this "מקשן on the קשיא")
- i) Before the גמרא realized from דערכין ברייתא that ר' שמעון says מוכר רעה מוכר
- ii) Why didn't the גמרא suggest that
- (1) in fact ר' שמעון and ר' עקיבא
- (a) both say that מוכר בעין יפה מוכר
- (b) and yet both agree with רב הונא that מיגו because שייר קרקע בהדי אילנות רב הונא overrides מוכר בעין יפה for מכר
- iii) But that for הקדש
- (1) Just as we said for ר' עקיבא for ערכין that הקדש is יפה יותר and that's why
- (a) it must be that הקדיש קרקע בהדי אילן
- (b) even though according to ר"י for מכר we say לא קנה קרקע בהדי אילן
- (2) Just so here
- (a) because בעין יפה יותר is הקדש
- (b) The עין יפה doesn't override the מיגו
- (c) And that's why
- (i) Although we assume a משייר חרוב is מקדיש
- (ii) We say that he's not משייר קרקע בהדי חרוב
- c) ר"י תירוץ by
- i) If you take this approach you'll have three levels of שיור for ר' עקיבא
- (1) For מתנה the rule is נתן כולן including חרוב and there is no שיור
- (2) For מכר there is a שיור for חרוב and a further שיור for אילנות קרקע בהדי
- (3) for הקדש there is a שיור for חרוב but there is no further שיור for קרקע בהדי אילנות
- ii) So that הקדש would have its own דין separate from מכר and מתנה
- iii) Contrast what the גמרא says for ר"ע regarding the ברייתא in ערכין
- (1) Namely that הקדש is יפה יותר on whether קרקע קנה אילנות
- (2) and for whom according to ר"י שיטת there are only two levels

מתנה	נתן קרקע בהדי אילן
הקדש	הקדיש קרקע בהדי אילן
מכר ב' אילנות	לא מכר קרקע בהדי אילן

- (3) and we say for עקיבא that
- (a) מקדש is treated the same as מתנה and not as מכר
- (4) And we don't say that הקדש be treated as a third category
- d) מהרש"א ד"ה מדנפשייהו as explained in תירוץ of ר"י to קשיא
- i) Your תירוץ raises another קשיא (call this the second קשיא)
- ii) If you're right and the שויר of הקדש can't be midway between מכר and מתנה since there can be only two levels of שויר
- iii) Why in fact don't we say that
- (1) because
- (a) מכר of עין יפה is טפי עינו יפה than מקדיש
- (2) It must be that ר' עקיבא in our משנה
- (a) agrees with שמעון דר' רבנן that מקדיש is כולה את מקדיש and is משייר nothing
- (b) and disagrees with שמעון ר' who says מקדיש isn't כולה
- iv) and why does the גמרא in the שלב of "ברייתא דערכין" at page 53 need to prove from the ברייתא in ערכין that שמעון ר' disagrees with עקיבא
- e) תירוץ
- i) the מקשן maintains that
- (1) even though we do say for the ברייתא in ערכין based on טפי יפה בעין יפה that
- (a) for מכר
- (i) לא קנה קרקע בהדי אילנות
- (b) for הקדש
- (i) הקדיש קרקע בהדי אילנות
- (2) you can't use טפי יפה בעין יפה to say
- (a) that while for מכר the rule is אילנות בהדי קרקע שייר
- (b) for הקדש the rule is אילנות בהדי קרקע שייר לא
- (3) because
- (a) it's more מסתבר that for הקדש
- (i) the rule should be אילן בהדי קרקע הקדיש
- (ii) than it is to say for הקדש that אילן בהדי קרקע שייר לא
- (4) this answers "קושית תוספות על מקשן"
- ii) and for the same reason

- (1) even though we do say for the **בריייתא** in **ערכין** based on **טפי יפה בעין** that
 (a) for **מכר** that **קרקע בהדי אילנות**
 (b) for **הקדש** that **קרקע בהדי אילנות**
- (2) you can't use **טפי יפה בעין** to say
 (a) that while for **מכר** the rule is **לא הקדיש כולה**
 (b) for **הקדש** the rule is **הקדיש כולה**
- (3) because
 (a) it's certainly more **מסתבר** that for **הקדש**
 (i) the rule should be **הקדיש קרקע בהדי אילן**
 (b) than it is to say for **הקדש** that **הקדיש כולה**
- (4) this answers the second **קשיא** you just asked
- f) **קשיא**
- i) Introduction part 1
- (1) The same **סברא** should apply to **מכר**
 (a) it's more **מסתבר** for **מכר**
 (i) that **מכר קרקע בהדי אילן**
 (ii) than it is to say **לא שייר קרקע בהדי אילן**
- (2) in other words
 (a) if you say **לא מכר קרקע בהדי אילן**
 (i) namely that **לוקח עין טובה** doesn't help the **לוקח**
 (b) you must also say **שייר קרקע בהדי אילן**
 (i) namely that a weaker **עין יפה** certainly doesn't help the **לוקח**
- ii) introduction part 2
- (1) in the שלב of "אי לאו דרב הונא" at page 44 we established that
 (2) **שייר קרקע בהדי אילן** still **לא מכר קרקע בהדי אילן** if **רב הונא** said "even"
- iii) **קשיא**
- (1) Why does **רב הונא** say "even"
 (2) When once you say **לא מכר קרקע בהדי אילן** you **must** say **שייר קרקע בהדי אילן**
- 16) תד"ה **מדנפשייהו** on מהרש"א
- a) Here's a similar **קשיא** that **תוספות** could have asked
- i) Introduction part 1
- (1) in the שלב of "ר' שמעון דחרוב" at page 45 the **גמרא** concludes that

(a) לא שייר קרקע and רב הונא and ר' עקיבא and ר' שמעון both disagree with בהדי אילן

ii) introduction part 2

(1) לא קנה קרקע בהדי אילן holds שיטת ר"י according to ר"ע we know that

iii) קשיא

(1) just said that תוספות

(a) לא קנה קרקע בהדי אילן if

(b) !שייר קרקע בהדי אילן It must be that

17) תד"ה מדמוכר on מהרש"א

a) Introduction

i) Go back to the שלב of "בריייתא דערכין" at page 53 and to this קשיא to שמעון at page 55

(1) ר' שמעון to קשיא

(a) In the שלב of דחרוב ר' שמעון at page 45 you said that ר' שמעון agrees with ר"ע and that's why חרוב בהדי חרוב and the חרוב becomes הקדש

(2) But we've now proved

(a) רבנן דר' עקיבא ר' שמעון agrees with that

(b) מוכר בעין רעה מוכר because שייר קרקע בהדי אילנות who certainly say

(3) לא שייר קרקע בהדי חרוב for שמעון ר' says הקדש

b) קשיא

i) But

(1) in the שלב of פשיטא of אי כרבנן at page 46 we established that without הונא רב we wouldn't have known that לפלי הדר שתיל להו even for רבנן who say מוכר בעין רעה מוכר

ii) so that

(1) שייר קרקע בהדי אילנות and בעין רעה מוכר רבנן who say even for

(2) לפלי הדר שתיל להו once would be קרקע the

iii) and that would explain

(1) יונק משדה הקדש חרוב ר' שמעון says why

(2) רבנן דר' עקיבא he agrees with even though

c) תירוץ

i) Correct

ii) But see שיטת ר"י in לימא תד"ה at page 46 that even without רב הונא I would have known for רבנן that because מוכר רעה בעין מוכר the מוכר can be מסביב until the חרוב is נתייבש

iii) And that should have been enough to say the חרוב isn't הקדש יונק משדה

18) תד"ה מדמוכר

a) רשב"א of שיטה

i) without רב הונא there would be no קשיא to שמעון ר' at page 55

ii) Here's why

(1) רשב"א disagrees with the סברא of מהרש"א that we just set out

(2) so that

(a) if it weren't for רב הונא who teaches the קרקע isn't הקדש even לפלי

(b) we could say that

(i) although שמעון ר' says מוכר רעה בעין מוכר and אילן שייר קרקע בהדי

(ii) Still

1. since the קרקע would become הקדש when the חרובין are לפלי once they're נתייבש

2. the חרובין would still be considered to be הקדש יונק משדה

19) מהרש"א ד"ה אבל אי אמרת

a) רשב"א of שיטה on קשיא

i) Refer back to לימא תד"ה at page 46 where we established that

(1) For רשב"ם

(a) When in the שלב of "ר' שמעון דחרוב" at page 45 the גמרא asked

(i) "if רב הונא is correct that אילנות שייר קרקע בהדי

(ii) why is it that שמעון ר' says קא יניק הקדש חרוב משדה

(b) the גמרא already realized that for רב הונא the rule of שייר קרקע בהדי applies even לפלי

(2) for ר"י

(a) the גמרא in that אמינא הוה hadn't yet realized that for רב הונא the rule of לפלי applies even שייר קרקע בהדי

ii) קשיא

(1) For ר"י

(a) According to the שיטה of רשב"א

(b) Why didn't the גמרא answer the חרובין are הקדש because at that the גמרא thought that לפלי the קרקע will be הקדש

iii) תירוץ

(1) Must be that ר"י doesn't follow רשב"א שיטת רשב"א

(2) And that ר"י says instead that

(a) a חרוב isn't considered to be יונק משדה הקדש because the קרקע will be נפלי when the חרוב is הקדש

20) שיטת ר"י according to מסקנא

a) תירוץ to the קשיא of the גמרא at page 55 in the שלב of דערכין that begins at page 53

i) For ר' שמעון the חרוב never becomes הקדש because אילנות בהדי קרקע so that the חרוב is never יונק משדה הקדש

ii) For ר' שמעון the חרוב is הקדש directly because for הקדש nothing is משויר and הקדיש כולה

iii) All מאן דאמרי can agree with רב הונא that where in fact there is אילנות then שייר קרקע בהדי אילנות

iv) The משנה and the ברייתא that apparently suggested for ר' שמעון that חרוב becomes הקדש because of יניקה

(1) Reflect only an unsuccessful suggestion by ר' שמעון to ר' שמעון

(a) that for them מקדיש בעין יפה מקדיש should at most result in

(i) שיור חרוב לא שייר קרקע בהדי חרוב

(ii) Instead of resulting in their rule that הקדיש כולה

הדרך עלך המוכר את הבית

כ"ב תמוז תשס"ה